

Ocena stanu sanitarnego

Powiatu Namysłowskiego za rok 2022

Namysłów luty 2023 r.

Spis treści:

➤ Wstęp-----	3
- W zakresie epidemiologii-----	8
- W zakresie nadzoru nad jakością wody-----	16
- W zakresie higieny komunalnej-----	19
- W zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku-----	20
- W zakresie higieny pracy w zakładach pracy -----	25
- W zakresie higieny dzieci i młodzieży-----	32
- Promocja zdrowia w powiecie namysłowskim-----	34
- W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego-----	37
- W zakresie nadzoru nad produkcją i wprowadzaniem i obrotu środków zastępczych-----	38
➤ Podsumowanie-----	39

WSTĘP

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Namysłowie, w roku 2022 było doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną (PIS) z wykorzystaniem usług cyfrowych.

Ponadto realizowano cele szczegółowe poprzez:

- 1) optymalizację i dalszą profesjonalizację sprawowanego przez organy PIS nadzoru;
- 2) usprawnianie pracy w systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS);
- 3) wzmocnienie struktur i dostosowanie organizacji pracy do bardziej wydajnych, skutecznych i oszczędnych działań;
- 4) kształtowanie wizerunku PIS jako nowoczesnej organizacji.

Cele realizowano w ramach posiadanego budżetu oraz prowadzenia bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Namysłowie.

W roku 2022 bardzo ważnym działaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, było realizowanie zadań związanych z wybuchem wojny na Ukrainie, monitorowaniem zagrożeń w związku z wprowadzanymi Zarządzeniami Prezesa Rady Ministrów stopniami alarmowymi - Alfa, Bravo i Charlie CRP. W dalszym ciągu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, były ukierunkowane na zapobieganie zagrożeniom wywołanym przez koronawirusa SARS-CoV-2. Wprowadzony 20 marca 2020r. stan epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej trwał do 13 maja 2022r. Skierował on działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Namysłowie na walkę z trwającą epidemią i zagrożeniem. Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2, poprzez identyfikacje i izolacje osób zakażonych.

Wszystkie działania w 2022 r. prowadzone były przede wszystkim celem zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, oraz chemikaliami.

Zadania związane z prowadzeniem nadzoru sanitarnego poprzez przeprowadzanie kontroli sanitarnych w nadzorowanych obiektach realizowane były przez pracowników Oddziału Epidemiologii, Oddziału Higieny Komunalnej, Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku, Oddziału Higieny Pracy, Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Namysłowie obejmuje swoim działaniem obiekty

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

gminy powiatu namysłowskiego: Namysłów, Domaszowice, Świerczów, Pokój oraz Wilków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Namysłowie, zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (tj. Dz.U.2021 poz.195 z p.z.), realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami :

1. higieny środowiska,
2. higieny pracy w zakładach pracy,
3. higieny procesów nauczania i wychowania,
4. higieny wypoczynku i rekreacji,
5. zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych,
7. podejmowanie działań związanych z promocją zdrowia i szerzeniem oświaty zdrowotnej oraz
8. sprawowanie nadzoru nad ograniczeniem zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Powiatowy Inspektor Sanitarny w Namysłowie, jest włączony do funkcjonowania centralnych systemów monitorowania sytuacji epidemiologicznej w skali krajowej, które są realizowane poprzez prowadzenie:

- monitoringu jakości wody do spożycia;
- monitoringu jakości wody na pływalniach;
- systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF;
- systemu monitorowania i ostrzegania o dopalaczach – SMIOD;
- systemu rejestracji chorób zawodowych;
- elektroniczne rejestry chorób zakaźnych/zakażeń;
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek – ESNDS (e-szczepionka);
- System Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych – Epibaza;
- Rejestr Ognisk Epidemicznych – ROE;
- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej – SEPIS.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego powiatu namysłowskiego w **2022** roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Namysłowie przeprowadzili łącznie **3048** kontroli i wizytacji, w tym **96** przeprowadzonych granicznych kontroli sanitarnych żywności,

podczas których dokonano **531** ocen partii danego produktu i wydano **178** świadectw dla żywności spełniających wymagania i dopuszczonych do obrotu.

W zakresie urzędowej kontroli żywności do badań laboratoryjnych pobrano **198** próbek środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Wydano łącznie **219** decyzji administracyjnych (w tym **61** płatniczych), **24** postanowienia. Nałożono **6** mandatów karnych na kwotę **1 600,00 pln.**

Oceny stanu sanitarnego powiatu namysłowskiego za 2022 r., dokonano na podstawie wyników prowadzonego nadzoru sanitarnego przez pracowników poszczególnych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Namysłowie.

Oceniając stan sanitarny powiatu namysłowskiego – na podstawie wykonanych w 2022 roku zadań ustawowych (opisanych w dalszej części opracowania) – można wyciągnąć następujące wnioski:

w zakresie zagadnień Oddziału Epidemiologii:

- ✓ Głównym zadaniem Oddziału Epidemiologii w powiecie namysłowskim jest monitorowanie sytuacji epidemiologicznej pod względem występowania chorób zakaźnych. Dodatkowo bardzo ważne jest wczesne wykrywanie różnego rodzaju zagrożeń w celu ich skutecznego zwalczania. W ubiegłym roku działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadal skupione były na walce z koronawirusem SARS-COV-2;
- ✓ W 2022r. odnotowano **2226** przypadków zachorowań na COVID-19, z czego w **88** przypadkach osoby wymagały hospitalizacji, a **17** osób zmarło (większość przypadków została zgłoszona w I półroczu);
- ✓ skierowano **85** osób na wymazy w kierunku COVID-19;
- ✓ w IV kwartale 2022r. znacząco wzrosła liczba zachorowań na grypę, płonicę i ospę wietrzną;
- ✓ program Szczepień Ochronnych (PSO) realizowany jest zgodnie z kalendarzem szczepień, obowiązującym na dany rok. Personel medyczny punktów szczepień jest bardzo zaangażowany w jego realizację. Promuje wśród rodziców celowość i zasadność ich wykonywania;
- ✓ pomimo iż mieszkańcy powiatu namysłowskiego coraz częściej decydują się na zaszczepienie p/ grypie sezonowej, profilaktyka grypy w postaci szczepienia jest nadal mało popularna. Zgodnie z opracowanym sprawozdaniem MZ 54 w roku 2022 w podmiotach wykonujących działalność leczniczą zostało zaszczepionych **679** osób. Należy przypomnieć, że „przechorowanie grypy” nie daje trwałej odporności i nie chroni przed ponownym zachorowaniem. Jedynie zaszczepienie się p/grypie może dać skuteczną ochronę, w szczególności przed powikłaniami pogrypowymi;
- ✓ stan sanitarny i techniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu namysłowskiego jest zadawalający i nie budzi zastrzeżeń. Obiekty są funkcjonalne, wyposażone zgodnie ze specyfiką i zakresem świadczenia usług medycznych. Właściciele na bieżąco przeprowadzają prace remontowe i modernizacyjne, mające na celu przystosowanie placówek do wymogów obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.03.2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą ;

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

- ✓ podmioty lecznicze będące pod nadzorem Państwowego Inspektora Sanitarnego w Namysławie posiadają specjalistyczny całodobowy monitoring temperatury w urządzeniach chłodniczych, służących do przechowywania preparatów szczepionkowych. Wyjątek stanowi Namysłowski Centrum Zdrowia, gdzie temperatura sprawdzana jest i monitorowana kilka razy dziennie przez pracowników dyżurujących w obiekcie.

w zakresie zagadnień Oddziału Higieny Komunalnej:

- stan sanitarny skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej oraz podmiotów leczniczych należy ocenić jako zadowalający. Jedyne w 3 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości. W obiekcie hotelarskim właściciel natychmiast usunął uchybienia, natomiast w przypadku 2 szpitali zostały wydane decyzje z terminami usunięcia uchybień;
- na podstawie sprawozdań z badań wody za 2022 r. w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne stwierdza się, że woda pochodząca ze wszystkich wodociągów powiatu namysłowskiego spełnia wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- w ramach kontroli jakości wody na pływalniach wydano 1 decyzję finansową w związku z przekroczeniami norm parametru fizykochemicznego zbadanych próbek wody.

w zakresie zagadnień higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku :

- stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywnościowych zlokalizowanych na terenie powiatu namysłowskiego należy ocenić jako dobry. Problem okresowego występowania nieprawidłowości wymagających prowadzenia postępowania administracyjnego i karnego (wydane decyzje administracyjne oraz mandaty karne) dotyczył ogółem **21** nadzorowanych obiektów, tj. 4,35 %. W stosunku do roku 2021r. stanu sanitarnego kontrolowanych obiektów jest na podobnym poziomie (4,70 % w 2021r.);
- dokonując oceny jakości pobieranych do badania laboratoryjnego w 2022r. próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – w porównaniu do roku 2021 udział prób zakwestionowanych uległ pogorszeniu – tzn. w 2021 nie zakwestionowano żadnej próbki, natomiast w 2022r. zakwestionowano, aż 3 próbki

Wyszczególnienie	2021	2022		
Liczba próbek pobranych do badania laboratoryjnego	Ogółem - 179 próbek	Ogółem - 198 próbek		
Liczba próbek zakwestionowanych	0	3		
Rodzaj zakwestionowanej próbki	brak	Ryż biały długoziarnisty	Kawa zbożowa Kujawianka	Ogórek gruntowy
Przyczyna zakwestionowania	brak	obecności soi MON89788, która wynosi 23,2%±6,5% (wartość dopuszczalna 0,9%).	wykryto przekroczenie Furanu 2597,9 µg/kg oraz 2-metylofuranu 5446,8 µg/kg	wykryto przekroczenie pestycydu: karbendazimu i benomylu (suma benomylu i karbendazimu wyrażona jako karbendazim) 0,52 ± 0,26 mg/kg
Procentowy udział próbek zakwestionowanych	0%	1,51%		

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Otrzymane wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych z **198** pobranych próbek pozwalają na wyciągnięcie wniosku, iż stan bezpieczeństwa żywności (w zakresie badanych grup produktów oraz kierunków badań) na terenie powiatu namysłowskiego nie budzi poważniejszych zastrzeżeń.

W związku z porównywalną liczbą nadzorowanych zakładów w stosunku do 2021r., jak również zwiększeniem zakładów produkcji pierwotnej zmniejszył się procentowy udział zakładów – operatorów rynku żywnościowego, którzy wdrażają do bieżącej praktyki systemy zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności (GHP / GMP / HACCP). W stosunku do roku 2021r. liczba zakładów posiadających wdrożone systemy przedstawiała się następująco:

Liczba zakładów z wdrożonymi systemami zapewnienia jakości				
Rodzaj systemu	GHP / GMP (%)		HACCP (%)	
	2022	2021	2022	2021
Powiat Namysłowski	83,2	90,4	28,8	30,2
<i>tendencja</i>	↙		↙	

w zakresie zagadnień higieny w zakładach pracy :

- ✓ ocena stanu socjalno-sanitarnego zaplecza sanitarnego dla pracowników w nadzorowanych zakładach ogólnie jest zadowalająca,
- ✓ ocena czystości i warunków sanitarnych w halach produkcyjnych nadzorowanych zakładów ogólnie jest zadowalająca,
- ✓ warunki higieniczne na stanowiskach pracy nie zawsze są zgodne z obowiązującymi przepisami. Przede wszystkim przekraczane są najwyższe dopuszczalne natężenia hałasu oraz stężenie zapylenia, a ich obniżenie stanowi duży problem dla zakładów pracy. Przekroczenia normatywów higienicznych w dalszym ciągu stwierdza się w zakładach produkcyjnych przemysłu rolnego, leśnictwa, przemysłu spożywczego, drzewnego, wyrobów metalowych, produkcji maszyn i urządzeń oraz produkcji mebli. W zakładach, w których stwierdzano przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, pracownicy zostali wyposażeni w środki ochrony indywidualnej. Przekroczenia normatywów higienicznych (zapylenie, hałas i mikroklimat zimny) występują w 18 zakładach pracy. W zakładach pracy, zatrudnionych w warunkach powyżej najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, ogółem narażonych jest 220 osób, w tym:
 - narażonych na czynniki fizyczne jest 215 osób, w tym na mikroklimat zimny 38 osób,
 - narażonych na hałas – 177 osób, w 16 zakładach,
 - pyły – 13 osób, w 5 zakładach,
 - czynnik chemiczny – 5 osób w 2 zakładach,
 - mikroklimat zimny – 38 osób w 1 zakładzie.
- ✓ Pomimo występowania w zakładach pracy powiatu namysłowskiego wielu czynników szkodliwych dla zdrowia w ostatnich latach nie stwierdza się występowania dużej ilości chorób związanych z ich występowaniem w środowisku pracy.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

- ✓ W 2022 r. zgłoszono 1 przypadek podejrzenia choroby zawodowej, dot. choroby z poz. 20.1 – 1 zgłoszenie - Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka.
- ✓ Wydano 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej. Dodatkowo wydano 2 postanowienia. Postanowienia dotyczyły zawieszenia oraz podjęcia zawieszono postępowania w sprawie choroby zawodowej.

– w zakresie zagadnień higieny dzieci i młodzieży :

- ✓ stan sanitarny obiektów placówek nauczania i wychowania, należy ocenić jako dobry. Placówki są w dobrym stanie technicznym, systematycznie remontowane. Jednakże w dalszym ciągu stwierdza się :
 - ◆ brak szatni w szkole - możliwości zmiany obuwia zimowego, pozostawienia odzieży wierzchniej,
 - ◆ w większości szkół brak szafek dla uczniów klas IV-VIII, indywidualnych miejsc na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych,
 - ◆ okresowy brak bieżącej ciepłej wody przy wszystkich umywalkach w szkolnych sanitariatach,
 - ◆ brak opieki pielęgniarskiej w przedszkolach.

– w zakresie zagadnień zapobiegawczego nadzoru sanitarnego :

- ✓ wpływające dokumentacje projektowe spełniały wymagania przepisów prawnych,
- ✓ nie zgłoszono sprzeciwu przeciwko uruchomieniu nowo wybudowanych lub przebudowanych zakładów pracy lub innych obiektów budowlanych,
- ✓ nie stwierdzono negatywnego oddziaływania na środowisko, zdrowie i warunki życia ludzi dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko.

Szczegółowa ocena stanu sanitarnego obiektów za 2022 r.

w zakresie epidemiologii

1. Dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych poprzez :

- monitorowanie sytuacji epidemiologicznej pod względem występowania chorób zakaźnych;
- prowadzenie stałego nadzoru nad zgłoszeniami podejrzeń, zachorowań oraz zgonów z powodu chorób zakaźnych: przeprowadzanie wywiadów / dochodzeń epidemiologicznych mających na celu ustalenie czynnika etiologicznego zachorowania;
- prowadzenie ewidencji zachorowań na choroby zakaźne;
- prowadzenie ewidencji i sprawowanie nadzoru nad nosicielami chorób zakaźnych oraz nadzór nad ich zatrudnieniem.
- wczesne wykrywanie różnego rodzaju zagrożeń w celu ich skutecznego zwalczania.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

W 2022 roku w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru nad zgłoszonymi podejrzeniami / zachorowaniami oraz zgonami z powodu chorób zakaźnych, zgodnie z Ustawą z dnia 05 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi pracownicy Oddziału Epidemiologii przeprowadzili **2336** wywiadów epidemiologicznych. Nadzorem epidemiologicznym, objęto wszystkie osoby, u których zgłoszono zachorowanie oraz **3110** osób z otoczenia chorych - zgodnie z procedurami obowiązującymi w tym zakresie.

Poniżej zestawienie ilościowe wybranych jednostek chorób zakaźnych zgłoszonych w latach 2020 - 2022:

Lp.	Nazwa jednostki chorobowej	2020r.	2021r.	2022r.
1.	Styczność i narażenie na wściekliznę /potrzeba szczepień	2	3	5
2.	WZW typu „A”	1	0	0
3.	WZW typu „B” ostre/ przewlekłe	3	1	1
4.	WZW typu „C”	0	1	2
5.	Borelioza (Choroba z Lyme)	8	13	10
6.	Kleszczowa zapalenie mózgu	0	1	0
7.	Inwazyjna choroba meningokokowa – zapalenie opon mózgowych	0	0	0
8.	Posocznica wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	0	0	1
9.	Posocznica wywołana pałeczkami <i>Salmonella</i>	0	0	2
10.	Salmonellozy - zatrucia pokarmowe	3	6	7
11.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez: rotawirusy, norowirusy, inne określone i nieokreślone	6	17	33
12.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	7	10	65
13.	Bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	5	28	32
14.	Róża	5	2	2
15.	Odra	0	0	0
16.	Krztusiec	0	0	0
17.	Gruźlica	9	6	6
18.	Zapalenie opon mózgowych: wirusowe, bakteryjne, inne	2	4	4

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Lp.	Nazwa jednostki chorobowej	2020r.	2021r.	2022r.
19.	Podejrzenie grypy ptaków A(H1N1)	0	0	0
20.	Grypa	8	0	30
21.	Płonica (szkarlatyna)	2	4	34
22.	Ospa wietrzna	59	66	254
23.	Różyczka	0	0	0
24.	Lamblioza (Giardioza)	0	0	1
25.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	0	0	0
26.	Kiła: wrodzona i noworodków, wczesna, późna, inne postacie i nie określona	1	1	0
27.	HIV	2	0	0
28.	AIDS	1	0	0
29.	COVID-19	2041	2759	2226

W porównaniu do roku 2021, na terenie powiatu namysłowskiego zaobserwowano znaczący wzrost zapadalności na ospę wietrzną, płonicę, grypę oraz biegunki i zapalenie żołądkowo - jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Wzrost zachorowań na sezonowe wirusy spowodowane jest najprawdopodobniej przez epidemie wyrównawcze osób uwolnionych z lockdownu.

COVID-19 i Zakażenia SARS – CoV-2

Rok 2022 był nadal zdominowany przez pandemię COVID-19. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Namysłowie skupione były na działaniach przeciwepidemicznych w związku z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, która została zniesiona 13 maja 2022r. Nadal konieczne było podejmowanie jak najszerszych i najskuteczniejszych działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem zachorowań na COVID-19.

Na terenie powiatu namysłowskiego zgłoszono łącznie **2226** przypadków zachorowania na COVID-19 (zgłoszone jako przypadki potwierdzone badaniami i prawdopodobne), z czego w **88** przypadkach osoby wymagały hospitalizacji, a **17** osób zmarło (większość przypadków została zgłoszona w I półroczu 2022r.). Łącznie na terenie powiatu kwarantanną zostało objętych **3066** osó

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

W 2022r. na terenie powiatu w 4 podmiotach odnotowano łącznie 11 ognisk epidemicznych związanych z zachorowaniem na Covid-19:

Lp.	Nazwa obiektu	Łączna liczba ognisk	Ogólna liczba osób z zakażeniem w ognisku
1.	Namysłowskie Centrum Zdrowia	4	19 chorych
2.	Stobrawskie Centrum Medyczne - Szpital Rehabilitacyjny w Pokoju	4	38 chorych
3.	OLO Woskowice Małe	2	19 chorych
4.	DPS Promyk w Kamiennej	1	30 chorych

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Namysłowie w 2022r. wpłynęła 1 notatka Policji dotyczących naruszeń ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Nie wydano żadnej decyzji administracyjnej dotyczącej nałożenia kar pieniężnych.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

Zakażenie wirusem HAV dochodzi najczęściej drogą pokarmową, możliwe jest również zakażenie się podczas kontaktów seksualnych (zwłaszcza analnych). Wirus ma duży potencjał szerzenia się, dzięki długiemu okresowi wylegania. Wirus HAV jest wydalany z kałem przez okres ok. 1–2 tyg. przed wystąpieniem pierwszych objawów oraz ok. tygodnia po wystąpieniu objawów klinicznych. Jedyną skuteczną metodą zapobiegania są szczepienia ochronne. W Polsce jest ono zalecane, czyli odpłatne dla osób podróżujących endemicznego występowania choroby, osobom zatrudnionym przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi oraz dzieciom przedszkolnym, szkolnym oraz młodzieży, które nie chorowały na WZW A.

W powiecie namysłowskim w roku 2022 nie odnotowano zachorowań na WZW typu A.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (HBV) jest infekcją wątroby, która potencjalnie zagraża życiu człowieka. Uważana jest za główny problem zdrowotny na świecie, który może doprowadzać do przewlekłych chorób wątroby. Stanowi również duży odsetek zgonów z powodu marskości wątroby lub raka wątroby. Wirusem zapalenia wątroby typu B jest zarażonych więcej niż 500 milionów ludzi na całym świecie. Pomimo dostępności szczepień i szybkiej diagnostyki, zakażenie HBV stanowi nadal duży problem epidemiologiczny oraz społeczny. Zarazić można się w każdym wieku.

Istnieją trzy drogi zakażenia HBV: pozajelitowa (głównie przez krew), płciowa oraz okołoporodowa. Wirus zapalenia wątroby typu B jest przenoszony wyłącznie z człowieka na człowieka. Nie ma swoistego leczenia p/ wirusowemu zapaleniu wątroby. W 2022 r. na terenie powiatu namysłowskiego zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na WZW B.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Wirusowe zapalenie wątroby typu C może doprowadzić do ostrych lub przewlekłych chorób wątroby. Ostre zakażenie HCV zazwyczaj przebiega bezobjawowo, bardzo rzadko jest chorobą,

która zagraża życiu człowieka. Część zarażonych osób pozbywa się wirusa „samoistnie”, w ciągu sześciu miesięcy od zakażenia, bez konieczności leczenia, u reszty osób, rozwija się w przewlekłe zakażenie wątroby.

Wirus zapalenia wątroby typu C przenosi się przez krew. Do zakażenia może dojść w salonach tatuażu, kosmetycznych oraz podmiotach wykonujących działalność leczniczą, z powodu niewłaściwej sterylizacji sprzętu wielokrotnego użytku, używania niejałowego sprzętu medycznego lub u osób przyjmujących dożylnie narkotyki.

Zakażenie bardzo często przebiega bezobjawowo, co utrudnia wczesną diagnostykę choroby.

Z uwagi na brak metod zapobiegania zakażeniom HCV poprzez szczepienia ochronne bardzo ważne jest przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w placówkach, w których dochodzi do przerywania ciągłości skóry, higiena rąk, w tym stosowanie rękawiczek ochronnych, właściwa utylizacja odpadów medycznych i narzędzi jednorazowych, prawidłowa sterylizacja sprzętu wielokrotnego użytku, badanie dawców krwi oraz szkolenie personelu medycznego oraz pozamedycznego.

W 2022 r. na terenie powiatu namysłowskiego zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na WZW C.

Odra

Odra jest jedną z najbardziej zakaźnych chorób. Wirusy odry przenosi się drogą powietrzno-kropelkową. Charakteryzuje się gruboplamistą wysypką, zapaleniem błon śluzowych dróg oddechowych i spojówek ze światłowstrętem oraz gorączką. Jeden chory może zakazić 12-18 osób. Ryzyko zachorowania po kontakcie z chorym u osoby potencjalnie podatnej (nieszczepionej lub która nie chorowała wcześniej na odrę) wynosi niemal 90%. Z tego względu pomimo dostępności do szczepień oraz dużej skuteczności szczepienia (97% w momencie podania dwóch dawek), aby zapewniona była ochrona całej populacji niezbędne jest utrzymanie odsetka zaszczepionych osób na poziomie ok. 95%. Jednakże duży wpływ ruchów antyszczepionkowych oraz migracje ludzi skutkują spadkiem zaszczepionych osób. Stwarza to duże zagrożenie dla osób, które z jakichś powodów nie mogą być zaszczepione (np. z przeciwwskazaniami medycznymi).

W 2019 r. w Programie Szczepień Ochronnych druga dawka szczepionki p/odrze, śwince i różyczce została przesunięta z 10 na 6 rok życia dziecka. Wiąże się to z zapewnieniem ochrony dzieciom przed rozpoczęciem nauki w szkole.

W 2022 r. na terenie powiatu namysłowskiego nie odnotowano żadnego przypadku zachorowań na Odrę .

Inwazyjna choroba meningokokowi (IChM)

Dwoinka zapalenia opon mózgowych (*Neisseria meningitidis* - meningokoki), to wewnątrzkomórkowa bakteria, której jedynym rezerwuarem jest człowiek. Bakteria kolonizuje nosogardło. Występuje u ok. 10% zdrowych ludzi pomimo braku jakichkolwiek objawów klinicznych choroby. Wyróżnia się trzynaście grup serologicznych. W Polsce najczęściej zachorowania wywołują dwoinki zapalenia opon mózgowych z grupy B i C.

W 2022r. na terenie powiatu namysłowskiego nie odnotowano żadnego przypadku inwazyjnej choroby meningokokowej.

Inwazyjna choroba pneumokokowa (IChP)

Streptococcus pneumoniae (pneumokok) to bakteria wywołująca m.in. inwazyjną chorobę pneumokokową u dzieci i dorosłych. Bakterie bardzo często kolonizują błonę śluzową nosa i gardła u ludzi (częściej u dzieci), nie wywołując przy tym żadnych objawów. Mogą przyczynić się do zapalenia płuc, ucha środkowego, zapalenia zatok przynosowych oraz inwazji jałowych tkanek i narządów, prowadząc do sepsy lub zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (ZOMR).

W styczniu 2017r. do Programu Szczepień Ochronnych wprowadzono szczepienia p/ pneumokokom dla wszystkich dzieci urodzonych po 31.12.2016r. Szczepionki można podawać dzieciom od drugiego miesiąca życia. Prowadzą do odporności zbiorowej, która sprawia, że chronione są osoby nieszczepione, w szczególności ludzie starsi, którzy bardzo często zakażają się od dzieci. A należy przypomnieć, że szczepienia p/ pneumokokom u osób dorosłych są zalecane (płatne) powyżej 65 roku życia.

W 2022r. na terenie powiatu namysłowskiego zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na Inwazyjną Chorobę Pneumokokową.

Salmoneloza

Salmonelozy to choroby wywoływane przez „niedurowe” (odzwierzęce) pałeczki Salmonella. Bakterie Salmonella mogą zakażać zarówno ludzi, jak i zwierzęta. Zazwyczaj spotykane są u drobiu, jednakże mogą również zakażać zwierzęta gospodarskie, takich jak świnie czy owce, a nawet zwierzęta domowe. Miejscem bytowania bakterii jest przewód pokarmowy zakażonego zwierzęcia. Podstawowym źródłem zakażenia są jaja, produkty z jaj, drób oraz mleko. U człowieka możliwe jest zakażenie objawowe, jak i bezobjawowe nosicielstwo bakterii.

Do zakażenia bakterią może dojść poprzez:

- drogę pokarmową – poprzez spożycie zanieczyszczonych jaj, mięsa drobiowego, majonezu czy mleka;
- poprzez bezpośredni kontakt z zakażonym człowiekiem lub zwierzęciem;
- poprzez picie zanieczyszczonej odchodami wody – w ten sposób może dojść do powstania tzw. epidemii wodnych (zazwyczaj w krajach rozwijających się).

Aby uniknąć zakażenia Salmonellą należy żywność poddawać odpowiedniej obróbce termicznej. Bakterie Salmonelli giną w temperaturze powyżej 60°C (gotowanie, pieczenie, smażenie). Należy przestrzegać prawidłowych zasad higieny podczas przygotowania posiłków. Bardzo ważna jest odpowiednia higiena rąk podczas przygotowania posiłków. Sprzęt mający kontakt z surowym mięsem oraz jajami należy dokładnie umyć i sparzyć.

W 2022r. na terenie powiatu namysłowskiego odnotowano 7 przypadków salmonelloz (zatruc pokarmowych).

Zatrucia pokarmowe

W 2022r. na terenie powiatu namysłowskiego nie zarejestrowano przypadków ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.

Krztusiec

Krztusiec, znany dawniej jako koklusz, to ostra choroba zakaźna dróg oddechowych – bakteryjne zapalenie tchawicy i oskrzeli wywoływane przez zakażenie pałeczką krztuśca (*Bordetella pertussis*). Najważniejszym objawem krztuśca jest bardzo silny, napadowy, przewlekły kaszel, któremu zwykle towarzyszy duszność i świst wdechowy, określane jako „pianie”, lub wymioty. Krztusiec jest najgroźniejszy dla noworodków i niemowląt, jednak zachorować można w każdym wieku a chorobę przechodzić kilka razy w życiu. Źródłem zakażenia są chorzy – zarówno z dzieci z pełnoobjawową chorobą, jak i młodzież oraz osoby dorosłe, u których choroba może przebiegać łagodnie i niecharakterystycznie. Największa zaraźliwość występuje w pierwszych dwóch tygodniach choroby. Krztusiec jest chorobą bardzo zaraźliwą. W wyniku kontaktu z osobą chorą zakażeniu ulega do 90% osób nieuodpornionych. Zakażenie przenosi się drogą kropelkową podczas kaszlu i kichania, a także poprzez kontakt bezpośredni, choć w tym przypadku zaraźliwość jest znacznie mniejsza.

Powszechne szczepienia pozwoliły na opanowanie zachorowań wśród niemowląt, ale nie doprowadziły do całkowitego wyeliminowania choroby. Ochrona poszczepienna jest niestety niepełna. Dzieje się tak dlatego, że także naturalne przechorowanie krztusca zapewnia nietrwałą odporność, która mija w ciągu 5–10 lat od zachorowania.

W 2022 r. na terenie powiatu namysłowskiego nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na krztusiec.

Różyczka

Różyczka jest zakaźną chorobą wirusową. Jedynym rezerwuarem wirusa jest człowiek. Zakazić można się przez bezpośredni kontakt (drogą kropelkową) od drugiego człowieka, poprzez kontakt z materiałem zakaźnym oraz drogą krwionośną przez łożysko (w przypadku różyczki wrodzonej). Materiałem zakaźnym jest wydzielina z jamy nosowo-gardłowej chorego, krew, kał oraz mocza.

Światowa Organizacja Zdrowia WHO realizuje program eliminacji i eradykacji chorób zakaźnych na świecie, w tym odry i różyczki. Głównym założeniem programu jest weryfikacja zachorowań poprzez badania wirusologiczne i serologiczne.

W 2022r. na terenie powiatu namysłowskiego zgłoszono 1 podejrzenie zachorowania na różyczkę, które po przeprowadzeniu badań zostało wykluczone.

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna jest wirusową chorobą zakaźną wieku dziecięcego o bardzo wysokiej zaraźliwości. Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Wirus przenosi się drogą kropelkową oraz z ruchem powietrza na odległość do kilkudziesięciu metrów – stąd nazwa ospa wietrzna. Zakaźna jest także treść pęcherzyków ospowych. Możemy chronić się przed zachorowaniem na ospę wietrzną poprzez szczepienia ochronne.

Liczba zachorowań na ospę wietrzną u dzieci i młodzieży w naszym powiecie w porównaniu do ubiegłego roku znacząco wzrosła. Zachorowania odnotowano wyłącznie u dzieci, w pełni nieszczepionych. Do szczepienia bezpłatnego kwalifikowane są wyłącznie dzieci uczęszczające do żłobków, klubów dziecięcych oraz z grup ryzyka i dzieci z zakwalifikowanymi wadami rozwojowymi zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

W roku 2022 w powiecie namysłowskim p/ ospie wietrznej zostało zaszczepionych **107** dzieci w wieku od 0 do 11 roku życia.

W 2022 r. na terenie powiatu namysłowskiego zarejestrowano **254** przypadki zachorowań na ospę wietrzną.

Borelioza

Borelioza z Lyme, jest wieloukładową chorobą odzwierzęcą wywoływaną przez krętki z rodzaju *Borrelia* (*Borrelia burgdorferi* sensu lato), która przenosi się na człowieka za pośrednictwem kleszczy z rodzaju *Ixodes*. W zależności od stadium boreliozy, zakażenie krętkami może się ograniczać do skóry lub zajmować układ nerwowy i kostno-stawowy, a także serce. Do infekcji krętkami z rodzaju *Borrelia*, które są odpowiedzialne za boreliozę, dochodzi wyłącznie za pośrednictwem zakażonych kleszczy. Krętki *Borrelia burgdorferi* dostają się do skóry żywiciela wraz ze śliną żerującego kleszcza. Ryzyko zakażenia zwiększa się wraz z czasem żerowania. Borelioza jest chorobą bakteryjną, którą leczy się skutecznie dostępnymi w Polsce antybiotykami.

Rumień wędrujący szybko odpowiada na dwutygodniowe leczenie antybiotykiem. Późniejsze stadia boreliozy, a zwłaszcza borelioza stawowa, może być trudniejsza w leczeniu niż rumień wędrujący, jednakże na tym etapie choroba także jest uleczalna. Zgodnie z obecnym stanem wiedzy wielomiesięczne leczenie antybiotykami boreliozy z Lyme nie ma racjonalnego uzasadnienia. Maksymalny czas trwania zalecanej aktualnie antybiotykoterapii to 28–30 dni. Podstawową

metodą zapobiegania boreliozie oraz innym chorobom odkleszczowym jest stosowanie nieswoistych metod ochrony przed kleszczami np. stosowanie repelentów (środków odstrasżających kleszcze), noszenie odzieży osłaniającej skórę, dokładna kontrola skóry po powrocie z terenów bytowania kleszczy oraz ochrona zwierząt domowych przed kleszczami.

W 2022r. na terenie powiatu namysłowskiego odnotowano **10** przypadków zachorowania na boreliozę.

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywoływaną przez prątki gruźlicy. Najczęściej zajmuje płuca, często przebiegając podstępnie i skąpoobjawowo.

Najczęściej źródłem zakażenia jest chory na gruźlicę człowiek, w którego wydalinach – zwłaszcza w płwocinie bądź w moczu – zawarte są prątki gruźlicy. Chory na gruźlicę wydalą prątki nie tylko w trakcie kaszlu, ale i także w trakcie odkrztuszania, kichania, czy mówienia. Jeden chory aktywnie prątkujący może zakazić w ciągu roku ok. 15 osób. Prątki gruźlicy razem z powietrzem wnikają do organizmu poprzez drogi oddechowe podczas oddychania, a ich nośnikami są kropelki płwociny lub śliny bądź cząsteczki kurzu, utrzymujące się w powietrzu w postaci aerozolu.

W 2022 r. w powiecie namysłowskim zarejestrowano **6** nowych przypadków zachorowania na gruźlicę (wszystkie przypadki dotyczyły postaci płucnej).

Wścieklizna

W 2022 roku oddział epidemiologii przeprowadził **33** dochodzenia epidemiologiczne w przypadku podejrzenia o zakażenie wirusem wścieklizny, wskutek pogryzienia przez zwierzęta. Przeciwno wścieklicznie zaszczepiono **5 osób** pogryzionych przez psy/koty.

2. Sprawowanie nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych w powiecie namysłowskim:

Obowiązek realizacji szczepień ochronnych w Polsce wynika z Ustawy z dnia 05 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Wykonywanie szczepień ochronnych w roku kalendarzowym, regulowane jest corocznie w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Jest on na bieżąco modyfikowany, zgodnie z aktualną wiedzą medyczną. Zgodnie z rozporządzeniem obowiązkowymi szczepieniami w Polsce objęte są dzieci i młodzież od 0 do 19 roku życia. Szczepienia wykonywane są przeciwko następującym chorobom: gruźlica, wirusowe zapalenie wątroby typu B, ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis), inwazyjne zakażenie *Haemophilus influenzae* typu b, zakażenie wywołane przez rotawirusy, inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae*, błonica, tężec, krztusiec, odra, nagminne zakażenie przyusznic (świnka), różyczka.

Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2022, w Polsce obowiązkowe były również szczepienia poekspozycyjne przeciw tężcowi, wścieklicznie i błonicy oraz szczepienia realizowane u osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznym, tj. szczepienia przeciwko inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, ospie wietrznej i wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.

W roku 2022 w powiecie namysłowskim szczepieniami ochronnymi objętych było **7367** dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 r. ż.

W powiecie namysłowskim w minionym roku obowiązkowe szczepienia ochronne, wykonywane były w **9** nadzorowanych punktach szczepień kontrolowanych w ramach kompetencji Oddziału Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Namysłowie.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Ocena realizacji szczepień ochronnych w powiecie namysłowskim za 2022 rok, procentowo przedstawia się następująco:

Rocznik	% realizacji	Rodzaj szczepienia
2022	99,24	szczepienie p/ gruźlicy szczepionką BCG
2021	99,69	szczepienie p/ wzw typu B
2021	99,08	zakażenia rotawirusowe
2021	99,38	szczepienia podstawowe p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis i haemophilus influenzae typu b
2020	95,80	szczepienie podstawowe p/ odrze, śwince i różyczka
2017	68,89	szczepienie przypominające p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis (przypominające I dawka)
2011	94,74	szczepienie przypominające p/ odrze, śwince i różyczce
2009	73,24	szczepienie p/ błonicy i tężcowi (przypominające II dawka)
2004	65,41	szczepienie przypominające p/ błonicy i tężcowi (przypominające III dawka)

Źródło: sprawozdanie MZ-54 za 2022 r.

3. Sprawozdanie nadzoru nad stanem sanitarno-higienicznym zarejestrowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą:

W 2022 roku pod nadzorem oddziału było 97 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w których przeprowadzono 49 kontroli sanitarnych. Zakres kontroli obejmował stan sanitarny pomieszczeń i ich wyposażenia, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu, postępowanie z bielizną, odpadami komunalnymi i medycznymi. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdza się, że stan sanitarno – higieniczny podmiotów prowadzących działalność leczniczą jest dobry. Na bieżąco prowadzone są remonty i inwestycje poprawiające stan sanitarno-higieniczny obiektów. Właściciele dokładają wszelkich starań, aby pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne były w dobrym stanie, wyposażone w wysokiej jakości sprzęt medyczny.

w zakresie nadzoru nad jakością wody

Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia

Woda przeznaczona do spożycia na terenie powiatu namysłowskiego produkowana jest przez Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych EKOWOD Sp. z o.o. w Namysłowie, ul. Mariańska 2.

Według ewidencji na 31.12.2022 r. funkcjonowało 5 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, wszystkie z wodą odpowiadającą wymaganiom.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

L.p	Nazwa wodociągu (zaopatrywane miejscowości)	Produkcja wody (m ³ /d)	Liczba zaopatrywanej ludności	Jakość wody na koniec 2022r.- kwestionowane parametry	Przekroczenie wartości dopuszczalnych parametrów	Prowadzone postępowanie administracyjne	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne
1.	Namysłów (Gręboszów, Siemysłów, Staroścín, Namysłów, Objazda, Ligotka, Józefków, Smarchowice Małe, Dębńnik, Lub ska, Barzyna, Bławaciska, Brzozowiec, Hałderze, Jastrzębie, Kamienna, Krasowice, Krzemieniec, Ligota Książęca, Łączany, Minkowskie, Mikowice, Niwki, Nowe Smarchowice, Nowy Folwark, Piękna Studnia Przeczów, Rychnow, Smarchowice Śląskie, Smarchowice Wielkie, Stanek Wszeradów, Zielony Dąb, Ziemiłowice, Żaba, Żabka, Żabiak)	3720	Ok. 24000	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-
2	Jakubowice (Głuszyna, Brzezinka, Baldwinowice, Bukowa Śląska, Chrząstów, Iglowice, Kowalowice, Michalice, Nowy Dwór, Pawłowice, Smogorzów, Woskowice Małe, Bukowie, Idzikowice, Jakubowice, Krzyków, Młokicie, Marysin, Pągów, Pielgrzymowice, Pszeniczna, Wilków, Wilkówek, Wojciechów, Wojciechów Kolonia, Zbytki)	617	Ok. 7600	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-
3	Świerczów (Bąkowice, Bielice, Biestrzykowice, Dąbrowa, Gola, Grodziec, Jażwinka, Kuźnica Dąbrowska, Mała Kolonia, Miejsce, Miodary, Osiek Duży, Oziąbel, Pieczyńska, Świerczów, Zawada, Zbica, Zorzów, Wężowice)	182	Ok. 3300	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-
4	Siedlice (Pokój, Siedlice, Krogulna, Zieleniec, Żabiniec, Jagienna, Kozuby, Domaradz, Domaradzka Kuźnia, Paryż, Dąbrówka Dolna, Fałkowice, Świercowskie, Szum, Lubnów, Kopalina, Zawieś)	494	Ok. 5600	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-
5	Woskowice Górne (Domaszowice, Dziedzice, Nowa Wieś, Międzybrodzie, Polkowskie, Strzelce, Szerzyna, Sułoszów, Świbne, Wielka Kolonia, Wielołęka, Włochy, Woskowice Górne, Wygoda, Zalesie, Zofijówka)	473	Ok. 3300	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-

Ponadto, nadzorem sanitarnym objęty jest wodociąg zakładowy Browar Namysłów Sp. z o.o. wykorzystujący wodę w **99,7 %** do produkcji spożywczej.

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu –

W 2022 r. po przeprowadzonych badaniach laboratoryjnych wody pobranej ze wszystkich wodociągów powiatu namysłowskiego w ramach monitoringu jakości wody oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne w zakresie oznaczonych parametrów organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych stwierdzono, że woda spełnia wymagania stawiane dla wody przeznaczonej do spożycia.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

liczba wodociągów publicznych wg ewidencji (stan na 31.12.2022 r.)	=====	5
liczba skontrolowanych wodociągów (w ciągu roku 2022 r.)	=====	5
liczba kontroli	stanu sanitarno-technicznego	3
	związanych z poborem próbek wody	12
liczba pobranych próbek wody do badań w ramach monitoringu jakości wody	fizykochemicznych	22
	mikrobiologicznych	41

Pływalnie i baseny

W ewidencji widnieją 3 obiekty (pływalnia kryta, pływalnia odkryta i basen letni przy szkole podstawowej). W 2022 roku nadzorem objęto 1 obiekt tj. pływalnię odkrytą. Pływalnia kryta w 2022 r. nie funkcjonowała z uwagi na planowany gruntowny remont obiektu. Do tut. Inspektora Sanitarnego wpłynęła informacja we wrześniu 2019 r. o zamknięciu pływalni krytej przez właściciela do odwołania, po konsultacji z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego. Przeprowadzona ekspertyza stanu technicznego niecki sportowej stwierdziła, że dalsze jej użytkowanie zagrażałoby bezpieczeństwu osób z niej korzystających.

Basen letni szkolny w sezonie 2022 nie został otwarty.

W wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej na pływalni odkrytej w CTiR „Delfin” w Namysłowie stwierdzono, że przed uruchomieniem pływalni przeprowadzono prace serwisowe i remontowe, oraz że stan sanitarno-porządkowy pływalni był dobry. Postępowanie z odpadami komunalnymi oraz nieczystościami płynnymi prowadzone było w sposób prawidłowy. Pływalnia zaopatrywana jest w wodę z wodociągu publicznego Namysłów.

W ramach kontroli jakości wody pobranej do badań na pływalni odkrytej pobrano z niecki i systemu cyrkulacji 5 próbek wody do badań laboratoryjnych (w tym 5 do badań fizykochemicznych, 4 do badań bakteriologicznych). Przeprowadzone badanie wody w zakresie fizykochemicznym wykazało nieodpowiednią jakość wody w zakresie parametru : potencjału redox w niecce basenu letniego, niecce brodzika dla dzieci i w systemie cyrkulacji wody wprowadzonej do niecki basenu letniego i brodzika dla dzieci oraz utlenialności w niecce basenu letniego. O wynikach analiz poinformowano telefonicznie osobę odpowiedzialną w CTiR „Delfin” w Namysłowie celem wykorzystania służbowego i podjęcia stosownych działań w obiekcie oraz wydano decyzję dotyczącą opłaty za czynności wykonane w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego. Przeprowadzone analizy próbek wody pobranych do badań w zakresie pozostałych parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych nie wykazały przekroczeń normy.

Pływalnie kryte	0
Pływalnie odkryte	1
Liczba pobranych próbek wody do badania	5
fizykochemicznego	5
mikrobiologicznego	4
Liczba wydanych decyzji dot. jakości wody	1 (finansowa)

w zakresie higieny komunalnej**Podmioty wykonujące działalność leczniczą**

Rodzaj placówki	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba skontrolowanych	Liczba obiektów ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i technicznym
Podmioty lecznicze	37	11	2

Stan sanitarno-porządkowy w skontrolowanych obiektach oceniono jako dobry. Nie stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi. Kontrolowane zakłady posiadają opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy, gdzie wytwarza się odpady medyczne oraz zawarte z specjalistycznymi firmami umowy na odbiór i utylizację ww. odpadów. Źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia kontrolowanych zakładów są wodociągi publiczne, nieczystości płynne z większości obiektów odprowadzane są do sieci kanalizacyjnych. Ciepła woda w obiektach pochodzi z elektrycznych przepływowych podgrzewaczy wody lub własnych kotłowni.

Stwierdzono natomiast w przypadku 2 obiektów nieprawidłowości z zakresu stanu sanitarno-technicznego tj.:

- w Szpitalu Rehabilitacyjnym w Pokoju stwierdzono zły stan higieniczno-zdrowotny powierzchni ścian w pomieszczeniach usytuowanych w przyziemiu głównego budynku szpitala oraz sali gimnastycznej na parterze budynku wykorzystywanych przez Zakład Rehabilitacji Leczniczej, a także podłogi w pomieszczeniu szatni męskiej dla pracowników Zakładu. W związku z tą sytuacją wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości we wskazanych terminach oraz decyzję dotyczącą opłaty za czynności wykonane w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego;
- w Szpitalu w Namysłowie podczas kontroli stwierdzono:
 - Brak rezerwowego źródła zaopatrzenia szpitala w wodę zapewniającego co najmniej jej 12-godzinny zapas.
 - Brak zorganizowanej izolatki w szpitalu.
 - Brak umywalki do mycia rąk z ciepłą i zimną wodą w pokoju usytuowanym na Oddziale Wewnętrznym, funkcjonującym jako sala rehabilitacyjna Zakładu Opiekuńczo Leczniczego.

W związku z powyższym wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości we wskazanym terminie oraz decyzję dotyczącą opłaty za czynności wykonane w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego.

Obiekty użyteczności publicznej:

Rodzaj placówki	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono zły stan higieniczno-zdrowotny
Obiekty hotelarskie (hotele, gospodarstwa agroturystyczne, inne obiekty)	12	4	0
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej	58	20	0

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Dworce kolejowe	1	1	0
Ustępy publiczne	3	2	0
Cmentarze	29	3	0
Domy przedpogrzebowe	2	2	0
Zakłady pogrzebowe	1	1	0
Korty tenisowe	1	1	0
Stadiony	1	1	0
Przystanki autobusowe	70	8	0
Stacje paliw	4	2	0
Place zabaw	14	5	0
Środki transportu (autobusy, karetki, samochody do przewozu zwłok)	-	4	0
Razem	196	54	0

Przeprowadzone w powyższych obiektach kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-porządkowego. Jedyne w przypadku jednego obiektu hotelarskiego stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny tj. zły stan ścian i posadzki w pomieszczeniach pralni i suszarni. W związku z uchybieniami wszczęto postępowanie administracyjne. Właściciel usunął nieprawidłowości przed wydaniem decyzji nakazowej, wydano więc tylko decyzję dotyczącą opłaty za czynności wykonane w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego.

Działalność kontrolno – represyjna

- przeprowadzono 68 kontroli sanitarnych; 15 kontroli jakości wody,
- pobrano do badania laboratoryjnego łącznie 58 próbek wody (przeznaczonej do spożycia, wody basenowej i wody w obiektach użyteczności publicznej w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp.),
 - wydano 58 decyzji merytorycznych i 5 decyzji finansowych,
 - wydano 13 postanowień.

w zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami żywnościowo – żywnościowymi, nadzorem sanitarnym w powiecie namysłowskim objęto **483** obiektów żywnościowych.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

W zaplanowanych na rok 2022 obiektach oceniany był stan techniczny, bieżący stan sanitarny i porządkowy, jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków, jak również kwalifikacje pracowników w zakresie znajomości podstawowych zagadnień higieny.

W ramach prowadzenia bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami żywieniowymi przeprowadzano ich klasyfikację, „ARKUSZ OCENY STANU SANITARNEGO”. W wyniku sporządzenia powyższego „ARKUSZA” kontrolowany obiekt uzyskiwał ocenę zgodną lub niezgodną z wymaganiami. Przyczyną uzyskania oceny niezgodnej – świadczącej o złym stanie sanitarnym było występowanie jednej lub kilku następujących uchybień, a mianowicie :

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nieprawidłowej jakości zdrowotnej: przeterminowane środki spożywcze, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych bez oznakowania, brak porządku i czystości, brak segregacji przy przechowywaniu środków spożywczych, brak dokumentacji potwierdzającej ich pochodzenie,
- przechowywanie produktów łatwo psujących się poza urządzeniami chłodniczymi, brak zapewnienia ciągłości łańcucha chłodniczego.

Po stwierdzeniu w czasie kontroli sanitarnych faktu naruszenia obowiązujących przepisów, wszczynano postępowanie administracyjne (wydawano decyzje administracyjne), bądź karne (nakładano na osoby odpowiedzialne mandaty karne kredytowane). Po zakończeniu prowadzonego postępowania kontrolowane obiekty powracały do stanu zgodności z przepisami.

W wyniku realizowanych zadań kontrolnych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2022r. uzyskano dane przedstawiające poniższe zestawienie :

wyszczególnienie	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba kontroli sanitarnych	Liczba wydanych decyzji administracyjnych*	Liczba nałożonych mandatów karnych	Kwota nałożonych mandatów	Liczba pobranych próbek	Liczba zakwestionowanych próbek
Zakłady produkcji żywności, w tym żywności pierwotnej	111	27	9	---	---	30	---
Sklepy spożywcze	117	122	36	6	1600	154	3
Kioski spożywcze	5	2	---	---	---	---	---
Apteki	16	4	1	---	---	---	---
Magazyny hurtowe	12	3	---	---	---	---	---
Obiekty ruchome i tymczasowe	23	8	3	---	---	2	---
Środki transportu	20	---	1	---	---	---	---
Inne punkty sprzedaży żywności	40	31	3	---	---	7	---
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego (kawiarnie, restauracje, bary, agroturystyka, mała gastronomia)	65	38	33	---	---	4	---
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego (żywienie zorganizowanych grup ludności)	53	54	7	---	---	---	---

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

wyszczególnienie	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba kontroli sanitarnych	Liczba wydanych decyzji administracyjnych*	Liczba nałożonych mandatów karnych	Kwota nałożonych mandatów	Liczba pobranych próbek	Liczba zakwestionowanych próbek
Zakłady usług cateringowych	5	4	3	---	---	---	---
Producent wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	---	---	---	---	---	---
Sklepy i hurtownie z materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	15	2	2	---	---	1	---
Sklepy kosmetyczne	---	---	---	---	---	---	---
Graniczna kontrola sanitarna	---	96	96	---	---	---	---
OGÓLEM	483	391	194	6	1.600	198	3

*wszystkie wydane decyzje administracyjne

W czasie kontroli sanitarnych najczęściej stwierdzano nieprawidłowości :

I. dotyczące stanu technicznego :

- zły stan sanitarno – techniczny – zniszczone sufity, odpryski tynku, farby;

II. dotyczące bieżącego stanu sanitarnego :

- wprowadzenie do obrotu handlowego środków spożywczych po okresie przydatności do spożycia,
- niewłaściwa ekspozycja towarów w sklepach, np: środki spożywcze nieopakowane ustawione na ladach, przez co narażone są na zanieczyszczenie przez: klientów, owady (muchy) lub kurz,
- nieprzestrzeganie odpowiednich warunków przechowywania środków spożywczych (temperatura, wilgotność pomieszczeń) - środki spożywcze przechowywane są poza urządzeniami chłodniczymi, np. jogurty, wyroby garmażeryjne - co powoduje narażenie ich na zepsucie,
- brak odzieży ochronnej lub nieużywanie posiadanej odzieży ochronnej,
- brak porządku i czystości w pomieszczeniach obiektów,
- brak porządku i czystości w lokalach gastronomicznych.

Nieprawidłowości te były usuwane najczęściej w czasie kontroli sanitarnych, bądź bezpośrednio po kontrolach sanitarnych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości właściciele kontrolowanych obiektów karano mandatami karnymi kredytowanymi. Nałożono 6 mandatów karnych na kwotę łącznie 1.600,00 zł.

W celu usunięcia nieprawidłowości wymagających nakładu czasu bądź zgromadzenia środków finansowych, wydawano decyzje administracyjne.

Ogółem wydano 194 decyzji administracyjnych, tj.

- 2 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości,
- 19 decyzje nakazujące zwrot kosztów, wystawiane każdorazowo w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości oraz za przeprowadzenie ponownej kontroli sanitarnej sprawdzającej usunięcie nieprawidłowości,
- 48 decyzji administracyjnych, wydanych na wniosek Strony, na podstawie których Strony wnioskujące nabyły prawo (dotyczyło to zatwierdzenia i zmiany zatwierdzenia zakładów),
- 29 decyzji administracyjnych, wydanych na wniosek Strony, na podstawie których Strony

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

- wnioskujące nabyły prawo (dotyczyło to wykreślenia zakładów z prowadzonego rejestru),
- 96 decyzji nakazujących zwrot kosztów kontroli w przypadku przeprowadzania granicznej kontroli sanitarnej środków spożywczych importowanych i eksportowanych.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności operatorzy rynku żywnościowego zobowiązani są do podejmowania działań prewencyjnych, poprzez wdrażanie w obiektach zasad systemów zapewnienia jakości tzn. systemów GHP (dobrej praktyki higienicznej) / GMP (dobrej praktyki produkcyjnej) / HACCP (systemu nadzorowania krytycznych punktów kontroli). W ramach prowadzenia bieżącego nadzoru sanitarnego nadzorowano stopień wdrażania w obiektach zasad GHP / GMP / HACCP. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych uzyskano następujące dane (podane w poniższej tabeli).

Stopień wdrażania zasad GHP / GMP / HACCP

Lp.	Zagadnienie	Zebrane dane dla zakładów						Ogółem
		wytwórnictwo i obrót materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	produkcja i przetwórstwo	obrotu	żywienia zbiorowego		Razem	
					typu			
					zamkniętego	otwartego		
1	2	3	4	5	6	7	8 (6 + 7)	9 (3 + 4 + 5 + 8)
1.	Liczba zakładów spełniających wymogi GHP / GMP	16	30	233	58	65	123	402
2.	Liczba zakładów, które są w trakcie wdrażania systemu HACCP	16	15	171	18	43	61	263
3.	Liczba zakładów posiadających wdrożony system HACCP	=	15	62	40	22	62	139

Analizując powyższe zestawienie dotyczące zagadnień GHP/GMP/HACCP można wyciągnąć następujące wnioski :

- różnica pomiędzy liczbą zakładów będących w ewidencji, a liczbą zakładów spełniających wymogi GHP/GMP wynika z sytuacji występującej w nowo otwieranych obiektach. W obiektach wymogi w zakresie stanu sanitarno – technicznego każdorazowo są spełnione, natomiast brak jest dokumentacji w tym zakresie (tj. procedury i instrukcje są, bądź ich nie ma, natomiast nie istnieją zapisy z tego zakresu); dlatego też obiekty te w chwili kontroli zostały ocenione jako niespełniające wymogów GHP/GMP w 100%, ponadto niektóre obiekty wpisywane tylko do „Rejestru zakładów ...” w chwili dokonywania wpisu nie były oceniane w tym zakresie,
- w związku z większą świadomością właścicieli zakładów, wynikającą z ponoszenia odpowiedzialności za bezpieczeństwo żywności coraz więcej podmiotów posiada wdrożone zasady systemu HACCP, bądź jest w trakcie wdrażania tych zasad w porównaniu do lat ubiegłych.

III. dotyczące jakości zdrowotnej produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych :

Jakość zdrowotna środków spożywczych kontrolowana była poprzez pobieranie próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności oraz monitoringu i przekazywanie w celu przeprowadzenia badań do laboratorium analitycznego w Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Opolu wraz z Oddziałami Laboratoryjnymi

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

w Kluczborku oraz Kędzierzynie – Koźlu. Pobierane do badania laboratoryjnego próbki badane były również w laboratoriach badawczych poza województwem opolskim, w tym m.in. w (wg załączonego wykazu):

- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej we Wrocławiu – migracja specyficzna, migracja globalna, migracja ołowiu i kadmu, pozostałości histaminy i pozostałości pestycydów,
- Wojewódzka Stacja Sanitarnej – Epidemiologicznej w Białymstoku – oznaczenie koenzymu Q10, oznaczenie cyjanowodoru,
- NIZP-PZH w Warszawie – oznaczenie 3MCPD, alkaloidy pirolizydynowe,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Gdańsku – alkaloidy propanowe,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Rzeszowie – oznaczenie pozostałości pestycydów, GMO, migracji specyficznej bisfenolu A, napromienianie,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Poznaniu – GMO,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Kielcach – WWA,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Szczecinie – oznaczanie zawartości glutenu,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Bydgoszczy – oznaczenie pozostałości pestycydów, alkaloidy sporyszu, zawartość furanu,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim – zawartość akryloamidu,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łodzi – pozostałości pestycydów,
- PIWET Puławy – oznaczenie bakterii komensalnych.

Próby środków spożywczych pobierano zarówno od producentów, jak i w punktach sprzedaży. Badano jakość mikrobiologiczną, chemiczną (zawartość pozostałości pestycydów, metali szkodliwych dla zdrowia, azotynów i azotanów jako wynik zanieczyszczenia środowiska, obecności GMO, zawartości substancji dodatkowych dozwolonych, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, glutenu, furanu, izomerów trans, akryloamidu, mykotoksyn, itp.), cechy organoleptyczne, sprawdzano stan opakowań, napromienianie żywności oraz oznakowanie środków spożywczych. Najczęściej pobierano do badania laboratoryjnego próby produktów, których spożycie jest największe, a więc : mleka i przetworów mlecznych, wędlin, przetworów zbożowych, tłuszczów, wyrobów ciastkarskich, napojów bezalkoholowych oraz wyrobów garmażeryjnych.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek pobranych zgodnie z opracowanym „Planem pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności na 2022r.” zostały zakwestionowane 3 pobrane próbki. W stosunku do producentów zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające i administracyjne.

Otrzymane wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych z 198 pobranych próbek pozwalają na wyciągnięcie wniosku, iż stan bezpieczeństwa żywności (w zakresie badanych grup produktów oraz kierunków badań) na terenie powiatu namysłowskiego nie budzi poważniejszych zastrzeżeń.

W obiektach będących pod nadzorem tut. stacji PSSE wykonano **198** kontroli ponadplanowych. Kontrole te wykonywano głównie jako kontrole wynikające z konieczności realizacji „Planu pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności”, jak również interwencyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu RASFF oraz złożonymi przez konsumentów wnioskami o interwencję.

w zakresie higieny pracy w zakładach pracy

W 2022 roku znajdowało się w ewidencji 208 zakładów pracy, będących na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Namysławie, nadzorowanych przez Oddział Higieny Pracy.

Zasadnicze przedsięwzięcia w zakresie higieny pracy w 2022 r. to przede wszystkim:

1. Koordynowanie i prowadzenie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy.
2. Nadzorowanie i prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawach chorób zawodowych.
3. Koordynowanie działań związanych z nadzorem nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 – opracowanie sprawozdania z legalnego obrotu prekursorami narkotyków, kategorii 2 i 3, wynikającego z Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.
4. Koordynowanie i prowadzenie nadzoru z przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest.
5. Koordynowanie działań związanych z nadzorem nad produktami biobójczymi - kontrola produktów biobójczych, również pod kątem zatwierdzonych/niezatwierdzonych substancji czynnych (udostępnianie na rynku i stosowanie), zaklasyfikowanych do różnych grup produktowych.
6. Koordynowanie i prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych.
7. Prowadzenie działań wynikających z ustaleń Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego ECHA w Helsinkach.
8. Koordynowanie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.
9. Koordynowanie działań związanych z nadzorem nad detergentami.
10. Prowadzenie i aktualizowanie bazy danych.

We wszystkich nadzorowanych, przez Oddział Higieny Pracy PSSE w Namysławie, zakładach pracy zatrudnionych jest 6.124 osoby.

W zakładach pracy na stanowiskach pracy występują czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: hałas, zapylenie, związki chemiczne, mikroklimat zimny, czynniki biologiczne i rakotwórcze lub mutagenne.

W zakładach pracy występują również warunki uciążliwe. Są to między innymi: praca nocna, praca w wymuszonej pozycji ciała, monotypowe ruchy kończyn, obsługa monitorów ekranowych, ciężka praca fizyczna, mikroklimat chłodny, praca w środowisku mokrym, praca w zmiennych warunkach środowiskowych – praca na otwartej przestrzeni.

W 2022 roku w nadzorowanych zakładach łącznie przeprowadzono **63** kontrole (62 kontrole sanitarne oraz 1 ocena narażenia w związku ze zgłoszonym przypadkiem choroby zawodowej) w **50** zakładach pracy (łącznie zatrudnionych w zakładach skontrolowanych jest 4158 osób).

Kontrole dot. warunków higieniczno-sanitarnych w zakładach, czynników rakotwórczych lub mutagennych, występowania w środowisku pracy substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie, w tym prekursorów i produktów biobójczych, kontrole wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, przede wszystkim produktów biobójczych, kontrole w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki oraz przeprowadzono 1 ocenę narażenia zawodowego w związku z chorobą zawodową.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły głównie zagadnień:

- **44** kontrole przeprowadzone w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,
- **3** kontrole przeprowadzone w ramach nadzoru nad prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i 3,
- **33** kontrole przeprowadzone w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi,
- **16** kontroli przeprowadzonych w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- **21** kontroli przeprowadzone w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy.

Wydano ogółem **30** decyzji, w tym 14 decyzji płatniczych oraz 16 decyzji z nakazami merytorycznymi, w tym 2 decyzje umarzające postępowanie, zawierających łącznie 49 nakazów.

W tym:

- **1** nakaz dot. zaopatrzenia zakład w apteczkę I pomocy w 1 decyzji,
- **1** nakaz dot. wyznaczania osób przeszkolonych do udzielania pierwszej pomocy w 1 decyzji,
- **1** nakaz dot. odnowienia zaplecza socjalnego i higieniczno-sanitarnego przeznaczonego dla pracowników,
- **14** nakazów dot. ryzyka zawodowego w 5 decyzjach,
- **4** nakazy w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych w 1 decyzji,
- **8** nakazów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin w 4 decyzjach,
- **20** nakazów w zakresie produktów biobójczych w 8 decyzjach.

Nie wydawano decyzji unieruchamiających stanowiska pracy ani zakładów. Decyzje zawierały nakazy merytoryczne dotyczące między innymi: sporządzenia i uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego oraz zapoznania z nim pracowników, sporządzenia rejestru pracowników i prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, przesłania „Informacje o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym” - według obowiązującego wzoru, zapewnienia sprawnie funkcjonującego systemu udzielania I pomocy, odnowienia zaplecza socjalnego i higieniczno-sanitarnego, spełniania wymogów bhp w przypadku występowania na stanowiskach pracy substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie, zaopatrzenia zakładów pracy w karty charakterystyk stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie oraz zapoznania z nimi pracowników, stosowania odpowiednio oznakowanych substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie, wycofania z obrotu niewłaściwych produktów biobójczych, wstrzymania wprowadzania do obrotu niewłaściwych produktów biobójczych oraz zaprzestania stosowania produktów chemicznych stwarzających zagrożenie, nieposiadających wymaganego prawem pozwolenia, niewłaściwie oznakowanych, po terminie ważności.

Kontrole przeprowadzane w 2022 r. w dalszym ciągu obrazują, iż notuje się najwięcej uchybień w związku z występowaniem w miejscu pracy szkodliwych czynników chemicznych, zarówno u stosujących jak i wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny stwarzające zagrożenie, w szczególności produkty biobójcze.

Stwierdza się również braki w dokumentacji oceny ryzyka zawodowego przeprowadzanej w zakładach. Pracodawcy nie dokonują całościowej weryfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, co może świadczyć o niekompletnej wiedzy na temat środowiska pracy.

Przekroczenia normatywów higienicznych (zapylenie, hałas, czynniki chemiczne i mikroklimat zimny) występują w 18 zakładach pracy, z czego skontrolowano 12 zakładów pracy.

Skontrolowane zakłady produkcyjne należą:

- 1 do przemysłu spożywczego,
- 2 do zakładów stolarskich,
- 1 do przemysłu produkcji okien,
- 1 do zakładów kamieniarskich,
- 1 do przemysłu metalowego produkcji mebli medycznych,
- 1 do zakładów produkcji chłodziw,
- 5 do przemysłu drzewnego produkcji mebli.

Ogółem w zakładach narażonych jest 220 osób,

w tym:

- narażonych na czynniki fizyczne jest 215 osób, w tym na mikroklimat zimny 38 osób,
- narażonych na hałas – 177 osoby, w 16 zakładach,
- mikroklimat zimny – 38 os. w 1 zakładzie,
- pyły – 13 osób, w 5 zakładach,
- czynnik chemiczny – 5 osób w 2 zakładach.

Decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych nie wydawano, gdyż obniżenie stężeń i natężeń czynników występujących w tych zakładach jest praktycznie niemożliwe.

Poprawa warunków pracy nastąpiła w zakładach pracy z:

PKD 16 (41os.) - co spowodowane było zakupieniem nowych urządzeń, a stare obudowano kabinami dźwiękochłonnymi,

PKD 25 (1os.) – co spowodowane było redukcją zatrudnienia oraz zainstalowaniem robota spawalniczego.

Pomimo występowania w zakładach pracy powiatu namysłowskiego wielu czynników szkodliwych dla zdrowia w ostatnich latach nie stwierdza się występowania dużej ilości chorób związanych z wykonywaną pracą.

Nadzór nad chemikaliami

Substancje i mieszaniny chemiczne

Ogółem na terenie działalności PSSE w Namysłowie, według ewidencji obiektów, są 143 podmioty wprowadzające do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Przeprowadzono łącznie 44 kontrole w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami. Skontrolowano 10 obiektów zajmujących się obrotem substancjami chemicznymi i ich mieszaninami. Skontrolowano 26 obiektów stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Podczas 7 kontroli stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin. Wystawiono 4 decyzje, zawierające 8 nakazów dotyczących substancji/mieszanin chemicznych.

W jednym podmiocie wprowadzającym do obrotu, stwierdzono niezgodne z prawem oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin.

W 2 podmiotach wprowadzających do obrotu, stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem. Dla 3 substancji chemicznych/mieszanin chemicznych, zakwestionowano karty charakterystyki. 5 substancji chemicznych/mieszanin chemicznych posiadało nieprawidłowe oznakowanie, które zakwestionowano.

W 3 podmiotach stosujących, stwierdzono niezgodne z prawem oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin. U 4 stosujących, stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem. U stosujących dla 9 substancji chemicznych/mieszanin chemicznych, zakwestionowano karty charakterystyki. 4 substancje chemicznych/mieszanin chemicznych, posiadały nieprawidłowe oznakowanie, które zakwestionowano. Niewłaściwe oznakowanie pojemników, zbiorników, niezabudowanych rurociągów służących do przechowywania substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych stwierdzono u 1 podmiotu stosującego substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Produkty biobójcze

Przeprowadzono łącznie 33 kontrole w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi, w tym 13 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz 20 w zakresie stosowania produktów biobójczych. Skontrolowano 10 obiektów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze. Podczas 6 kontroli stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie produktów biobójczych. 2 podmioty wprowadzały produkty biobójcze w opakowaniach niewłaściwie oznakowanych. 1 podmiot wprowadzał produkty biobójcze bez wymaganego pozwolenia. Wystawiono 8 decyzji dotyczących produktów biobójczych. 2 produkty biobójcze nie posiadały wymaganego pozwolenia.

Podczas kontroli przeprowadzanych w bieżącym roku sprawozdawczym w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu produktów chemicznych.

Prekursory narkotyków kategorii 2 i 3

Przeprowadzono 3 kontrole dot. stosowania prekursorów narkotykowych. Kontrole dotyczyły stwierdzenia, jakie prekursory, jakiej kategorii i w jakiej ilości są stosowane. Sprawdzano również karty charakterystyk i etykiety.

Wprowadzane do obrotu i stosowane są prekursory kat.3.

Handel pomiędzy Wspólnotą, a państwami trzecimi nie jest prowadzony na naszym terenie.

Występuje natomiast handel wewnątrzspółnotowy (wprowadzane są prekursory kat.3, w postaci czystej aceton oraz aceton i toluen w postaci mieszaniny jako składniki rozpuszczalników).

W zakładach pracy na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Namysłowie stosowane są wyłącznie prekursory narkotyków kategorii 3.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi

Czynniki rakotwórcze ogółem występują w 23 zakładach pracy.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono razem 16 kontroli w 14 obiektach, w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi. W zakładach tych zatrudnionych w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym było 494 osób. Chorób zawodowych w 2022 r. nie stwierdzono. Podejrzenia chorób związanych z wykonywaną pracą i kontaktem z tym czynnikiem nie były zgłaszane.

W zakładach skontrolowanych występowały czynniki rakotwórcze lub mutagenne takie jak:

- formaldehyd – występuje w 3 zakładach.

W 2022r. przeprowadzono 3 kontrole dot. czynnika rakotwórczego lub mutagennego w 3 zakładach, praca w kontakcie 140 os. (133 K, 7 M).

- dichromian (VI) potasu – występuje w 1 zakładzie, w którym w bieżącym roku przeprowadzono 1 kontrolę – praca w kontakcie 5os. (4K, 1M).

- benzyna niskowrząca niespecyfikowana – występuje w 8 zakładach pracy.

W roku bieżącym przeprowadzono 1 kontrolę w 1 zakładzie - praca w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym – 40 osób, w tym (1K, 39M).

- praca związana z procesami związanymi z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla – występuje w 1 zakładzie, w którym w roku 2022r. przeprowadzoną 1 kontrolę – praca w narażeniu 40os. (1K, 39M).
- prace związane z narażeniem na pył drewna – czynnik ten występuje w 10 zakładach.
W 2022 r. przeprowadzono 11 kontroli w 9 zakładach (w tym 2 sprawdzające) w związku z występowaniem czynnika rakotwórczego lub mutagennego, z którym w kontakcie pracowało 296 os. (90 K, 206 M).
- prace związane z narażeniem na krystaliczną krzemionkę - występuje w 1 zakładzie, w którym w bieżącym roku przeprowadzono 1 kontrolę – praca w kontakcie 6os. (6M).
- promieniowanie jonizujące – występuje w 3 zakładach. W roku 2022 r. przeprowadzono 3 kontrole w 3 zakładach, w związku z występowaniem czynnika rakotwórczego lub mutagennego, praca w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym – 8 osób (8 M);

Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W zakładach, w których występują czynniki biologiczne w 2022r. przeprowadzono 21 kontroli, w 18 obiektach w zakresie występowania w środowisku szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. Łącznie w 2022 r., w kontrolowanych zakładach potencjalne narażenie na czynniki biologiczne występuje u 615 osób, w tym gr. 2 – 615 osoby, gr.3 - 405 osób. Ogólnie czynniki biologiczne potencjalnie występują w 119 zakładach pracy objętych nadzorem sanitarnym przez Oddział Higieny Pracy. Potencjalnie we wszystkich zakładach narażenie na czynniki biologiczne występuje u 2041 osób.

Większość osób narażona jest na kontakt z czynnikami szkodliwymi 2 grupy zagrożenia. Grupa 3 potencjalnie może występować w zakładach służby zdrowia oraz u pracowników służb leśnych, sektora komunalnego. Są to przede wszystkim wirusy, bakterie, grzyby, riketsje, pierwotniaki, substancje wytwarzane przez makro- i mikroorganizmy.

We wszystkich kontrolowanych w 2022 r. zakładach pracy, w których występuje narażenie na 3 gr., prowadzone są rejestry prac narażających na czynniki biologiczne oraz pracowników narażonych na działanie tych czynników. Dokonywana jest także w większości ocena ryzyka zawodowego uwzględniająca informacje o szkodliwych czynnikach biologicznych. Pracownicy są zaopatrzeni w ochrony osobiste i odzież roboczą, stosują sprzęt jednorazowy i rękawice lateksowe, nitrylowe (jednorazowe). W zakładach opracowano również instrukcje stanowiskowe, bezpiecznej pracy, związane z występującym w środowisku pracy szkodliwym czynnikiem biologicznym.

Po przeprowadzonych kontrolach w 2022 roku wydano 3 decyzje administracyjne dot. nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

W trzech zakładach należących do PKD 01.50Z (gospodarstwo rolne), PKD 16.23Z (przemysł drzewny) i PKD 47.11Z (supermarket) wydano w zakresie oceny ryzyka zawodowego 3 nakazy dot. uaktualnienia i uszczegółowienia informacji związanych z występującymi w środowisku pracy szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

W 2022 nie stwierdzono choroby zawodowej związanej z występowaniem szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy.

Kontrole wykazały, iż w większości zakłady spełniają wymogi zawarte w rozporządzeniu w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy.

Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

W 2022 r. przeprowadzono 8 kontroli w 8 obiektach.

Kontrole przeprowadzane były w zakresie przestrzegania ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, czynników biologicznych i w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych oraz realizacji wymogów w związku z występowaniem na stanowiskach pracy czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W skontrolowanych zakładach, zatrudnionych jest 525 osób, w tym potencjalnie narażonych na

czynniki biologiczne jest 416 osób. Są to czynniki należące zarówno do 2 jak i 3 grupy (gr.2 – 416 os., gr.3 – 400os.).

Po przeprowadzonych kontrolach w 2022 roku nie wydano decyzji administracyjnej.

W kontrolowanych zakładach służby zdrowia czynnik biologiczny występuje na stanowiskach pracy lekarzy, pielęgniarek, rehabilitantów oraz personelu sprzątającego. Czynniki biologiczne: kontakt z materiałem biologicznym pochodzący od człowieka – krew, płyny ustrojowe - diagnozowanie, leczenie, pielęgnacja, sprzątanie odpadów. Droga narażenia: bezpośredni kontakt, droga powietrzna, istnieje ryzyko zakłucia. Pracownicy są narażeni w sposób ciągły i regularny. Pracownicy są zaopatrzeni w ochrony osobiste i odzież roboczą, stosują sprzęt jednorazowy i rękawiczki jednorazowe (lateksowe, nitrylowe). Na stanowiskach pracy znajdują się instrukcje bezpiecznego postępowania z materiałem biologicznym. Opracowano także oceny ryzyka zawodowego, uwzględniające m.in. występowanie na stanowiskach pracy szkodliwych czynników biologicznych.

Narażenie na gazy anestetyczne – w kontrolowanych jednostkach nie występują.

Nadzór nad na cytostatykami – cytostatyki, w zakładach znajdujących się na naszym terenie nie są stosowane.

We wszystkich skontrolowanych w 2022 r. jednostkach spełniane są wymogi zawarte w rozporządzeniu w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

W 2022 r. chorób zawodowych u pracowników ochrony zdrowia nie stwierdzono.

Współpraca z Służbą Medycyny Pracy oraz innymi instytucjami

W ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy przeprowadzono wizytacje u 9 rolników indywidualnych i wypełniono ankiety dot. wizytacji w gospodarstwach rolników indywidualnych.

W czasie przeprowadzanych wizytacji u rolników indywidualnych zwracano uwagę na niebezpieczeństwa związane z pracą dzieci w rolnictwie, usuwaniem starych pokryć dachowych z płyt eternitowych zawierających azbest, ze złym stanem instalacji elektrycznych i brakiem zabezpieczeń i ochron osobistych oraz na zasady bezpiecznej i higienicznej pracy przy pracach jw.

Wizytowane gospodarstwa w większości charakteryzowały się dobrym stanem technicznym obiektów budowlanych i instalacji elektrycznych. Pokrycia dachów, na pomieszczeniach gospodarczych, z płyt eternitowych stwierdzono w jednym gospodarstwie. W trzech gospodarstwach stwierdzono brak instalacji odgromowej.

W dwóch gospodarstwach drogi dojazdowe w kiepskim stanie, dziury, błoto, w jednym przypadku brak utwardzenia, w drugim stare, pozapadane. Maszyny i urządzenia w większości wizytowanych gospodarstw nie są w dobrym stanie, są już technologicznie przestarzałe, stwierdzono uszkodzoną burtę przyczepy do ciągnika, brak niektórych osłon przy maszynach rolniczych – maszyny i osłony stare, wymagające wymiany. Rolnicy w większości deklarują, iż w miarę możliwości, wykonywane są konserwacje i naprawy zarówno maszyn jak i osłon jednak nie zawsze jest to możliwe finansowo. Mimo trudności część maszyn została wymieniona na nowe, planowany jest zakup nowych maszyn i ciągników w przyszłości. Rolnicy korzystają też z usług zewnętrznych dotyczących zbiorów plonów. Przygotowania do siewu i prace związane z pielęgnacją upraw wykonują na ogół we własnym zakresie.

W większości wizytowanych gospodarstw zabiegi chemizacyjne wykonywane są przez firmy zewnętrzne. Rolnicy prowadzą zapiski dokonywanych zabiegów dla potrzeb własnych

Dzieci do lat 16 w wizytowanych gospodarstwach nie uczestniczą przy pracach w gospodarstwie, w szczególności tych, które związane są z obsługą maszyn rolniczych. Stwierdzono, że pomagają przy ręcznym zbiorze ziemniaków i buraków, karmieniu drobiu oraz przy pracach porządkowych. Na ogół w gospodarstwach, w których są dzieci, są wydzielone miejsca do zabaw. W okresie wzmożonych prac zapewniona jest opieka.

W ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy przeprowadzono również kontrolę w zakładzie pracy, w którym organ ten stwierdził nieprawidłowości odnośnie oznakowania opakowań

stosowanych produktów. O wynikach kontroli powiadomiono PIP, przesłano także pismo kwestionujące do właściwego terenowo PPIS, na którego terenie znajdują się obiekt wprowadzający do obrotu nieprawidłowo oznakowane produkty.

Przesłano do PIP decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Współpraca ze służbą Medycyny Pracy:

Przeprowadzono 1 ocenę narażenia zawodowego w środowisku pracy związanych z podejrzeniem choroby zawodowej. Przesłano decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Współpraca z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

Pomiędzy PIS woj. opolskiego i jednostkami PIS działającymi na obszarze naszego województwa i na obszarach innych województw, głównie w ramach nadzoru nad chemikaliami (nieprawidłowości w kartach charakterystyki i oznakowaniu niebezpiecznych substancji lub mieszanin, produktów biobójczych, wprowadzanych do obrotu przez podmioty podlegające ich nadzorowi), a także nieprawidłowości stwierdzone podczas przeglądu sprzedaży internetowej. Informacje w tym przedmiocie, uzyskane w ramach prowadzonych kontroli oraz przeglądu sprzedaży internetowej przekazano Państwowym Powiatowym Inspektorom Sanitarnym w: Chrzanowie, Częstochowie, Opolu, Krakowie, Dąbrowie Górniczej, Sosnowcu, Warszawie.

Inne jednostki

Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych:

Prowadzono współpracę z Urzędem Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych w Warszawie. Zwracano się oraz przeprowadzono rozmowy telefonicznych w związku z koniecznością wyjaśnienia wątpliwości dot. wprowadzanych do obrotu produktów biobójczych.

Promocja Zdrowia

W ramach promocji zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy, podczas bieżących kontroli udzielano wskazówek i informacji dot. zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Udzielano informacji dotyczących warunków bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych, właściwego wykorzystania informacji zawartych w kartach charakterystyki (określenie składu produktu, stwarzanych zagrożeń, sporządzania instrukcji stanowiskowych, udzielania pierwszej pomocy, magazynowania substancji i ich mieszanin oraz do odpowiedniego doboru środków ochrony indywidualnej), czynników biobójczych, czynników rakotwórczych, czynników biologicznych i innych czynników szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych występujących w środowisku pracy, a szczególnie w przypadku występowania w zakładach szkodliwych czynników chemicznych.

Podczas kontroli w dalszym ciągu zwracano uwagę pracodawców na posiadanie aktualnych kart charakterystyki.

Zwracano także uwagę na przeprowadzanie przez pracodawców dokładnej identyfikacji ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie zagrożenia występujące na danych stanowiskach pracy, gdyż wciąż zdarzają się przypadki pomijania niektórych z nich. Pracodawcy informowani są, iż prawidłowo przeprowadzona ocena ryzyka zawodowego pracowników prowadzi do lepszej świadomości zatrudnionych osób, poprawy warunków pracy i zachowania większej ostrożności przy pracach niebezpiecznych. Zapoznanie z możliwymi następstwami zagrożeń występujących w środowisku pracy, uświadamia pracownikom konieczność stosowania ochron osobistych, które mają być adekwatne do występującego zagrożenia i mają zapewnić ochronę pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości.

W siedzibie Stacji udzielano informacji osobom zainteresowanym na temat czynników szkodliwych i uciążliwych, występujących w środowisku pracy oraz związanych z nimi chorób zawodowych.

w zakresie higieny dzieci i młodzieży

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Namysłowie w roku 2022 objęła nadzorem 62 placówki nauczania i wychowania oraz 29 placówek sezonowych, tj. turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. Liczba placówek stałych będąca pod nadzorem tut. Sekcji HDM przedstawia się następująco:

- Żłobki – 3 (w tym 2 niepubliczne),
- Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego – 16 (w tym 4 niepubliczne)
- Szkoły podstawowe – 13
- Zespoły Szkół – 10 (w tym 1 zespół szkół specjalnych)
- Liceum Ogólnokształcące – 1
- Placówki z pobytem całodobowym – 5
- Placówki wsparcia dziennego – 5 (w tym placówki specjalistyczne i ogniska pracy pozaszkolnej),
- Inne placówki – 38 (w tym placówki wypoczynku letniego i zimowego).

Od roku 2021 na terenie kraju trwa stan epidemii, dlatego wszystkie działania prowadzone w Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży skierowane były na ochronę zdrowia dzieci i młodzieży w placówkach szkolno-przedszkolnych. W 2022 roku skontrolowano 62 placówki, w których przeprowadzono 85 kontroli.

Wydano 60 opinii dla 143 oddziałów szkolnych i przedszkolnych, dot. czasowego zawieszenia zajęć w placówkach, w związku z sytuacją epidemiologiczną związaną z COVID-19 (na podstawie § 18 ust. 2³, pkt 2a-2c. Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 1604 z p.z.).

W celu poprawy warunków środowiska placówek nauczania i wychowania przeprowadzono badania w zakresie; dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci, obciążenia uczniów ciężarami tornistrów szkolnych, analizę rozkładów zajęć lekcyjnych oraz sprawowano nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi gabinetów profilaktycznych i pomocy przedlekarskiej w szkołach.

W trakcie kontroli placówek przeprowadzano rozmowy z pracownikami placówek oświatowych na temat zagrożeń związanych z COVID-19, przekazując niezbędne informacje nt. organizacji zajęć w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia u pracowników/uczniów/przedszkolaków. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministra Zdrowia promowano szczepienia ochronne, również p/covid.

Realizacja zadań w zakresie nadzoru sanitarnego w 2022 r. w porównaniu do lat ubiegłych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	2022 r.	2021 r.	2020 r.
Liczba nadzorowanych obiektów	91	73	82
Liczba przeprowadzonych kontroli sanitarnych	85	63	37
Liczba wykonanych pomiarów i badań	72	56	15

W związku z prowadzonymi działaniami w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży, przeprowadzono w 2 placówkach (szkoły podstawowe), pomiary ciężaru

tornistrów/plecaków uczniów szkół, w porównaniu do masy ciała. Łącznie przebadano **159** uczniów w 15 oddziałach. W wyniku badania ustalono, że:

- **70** uczniów (44,03%), posiadało prawidłowo spakowany tornister do 10% masy ciała,
- **60** uczniów (37,73%), posiadało spakowany tornister do 15% masy ciała,
- **29** uczniów (18,24 %), posiadało zbyt ciężki tornister przekraczający 15% masy ciała.

Przeprowadzona ocena, wykazała, że w większości ciężar uczniowskiego tornistra mieści się w zalecanej wadze w stosunku do swojej wagi ciała. Jednak w dalszym ciągu waga tornistra u części uczniów, odbiega od zalecanej normy. Ciężki oraz źle dopasowany tornister może powodować nasilenie bólów pleców, ma wpływ na zmniejszenie pojemności płuc, może sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie skrzywieniom kręgosłupa. Często przyczyną ciężkiego tornistra, jest brak nadzoru ze strony rodziców/opiekunów ale również niedbalstwo samych uczniów.

Nadzorem sanitarnym w 2022 r. objęto wypoczynek letni dzieci i młodzieży. Wypoczynek prowadzony na terenie Powiatu Namysłów najczęściej w formie zajęć rekreacyjno-sportowych, bez noclegów przez 5 dni w tygodniu dla jednego turnusu:

Wyszczególnienie	2022r.	2021r.	2020r.
Liczba dzieci korzystających z wypoczynku w skontrolowanych placówkach.	99	84	132

Zachorowania dzieci w przedszkolach, uczniów w szkołach oraz pracowników placówek szkolno-wychowawczych na COVID-19, skutkowały wystąpieniami Dyrektorów placówek do tut. Państwowego Inspektora Sanitarnego, o zawieszenie zajęć w placówkach wychowania i nauczania poprzez wyłączenie nauczania stacjonarnego i zastosowanie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W niektórych placówkach na wniosek Dyrektora w porozumieniu z organem prowadzącym, z uwagi na brak możliwości zapewnienia nauczania zdalnego, zajęcia zawieszano w całości – bez kształcenia zdalnego.

W pierwszym kwartale 2022 roku wpłynęło **60** wniosków o zawieszenie zajęć z uwagi na zachorowania wśród uczniów, nauczycieli i personelu, wydano tyle samo opinii pozytywnych. Nie wydano opinii negatywnych.

Działalność kontrolno-represyjna:

W 2022 r. nałożono **11** decyzji administracyjnych, w tym **5** płaćniczych. Najczęściej z powodu występujących braków finansowych, przedłużono wykonanie 3 decyzji na rok następny. Decyzje nałożone w 2022 r. dotyczyły stanu sanitarno-higienicznego w budynku szkolnym, ogrodzenia – zabezpieczenia terenu placówki, pomieszczenia sali gimnastycznej.

Wszystkie budynki mają również doprowadzoną bieżącą wodę z wodociągów publicznych. Natomiast odpływ nieczystości płynnych kanalizacją krytą do sieci centralnej lub do zbiorników bezodpływowych. Część placówek szkolnych wciąż korzysta z kanalizacji miejscowych – szamba wybierane - 9 placówek. Zbiorniki znajdują się na terenie placówek, wybierane systematycznie. Autobusy szkolne bez większych problemów dowożą uczniów oraz dzieci przedszkolne do placówek. Jednakże zsynchronizowany rozkład jazdy dla wszystkich placówek wpływa na:

- pięciominutowe przerwy w rozkładzie zajęć lekcyjnych – zaleca się przerwy nie krótsze niż 10 minut,

- brak możliwości korzystania przez uczniów dojeżdżających z placówki szkolnej w godzinach popołudniowych i dniach wolnych od nauki, brak możliwości korzystania z boisk szkolnych w godzinach popołudniowych dla tych uczniów.

Najczęstsze uchybienia stwierdzane w czasie kontroli placówek wychowania i nauczania to :

- przerwy 5 minutowe pomiędzy lekcjami,
- brak szatni w szkole - możliwości zmiany obuwia zimowego, pozostawienia odzieży wierzchniej,
- brak opieki pielęgniarstwa w przedszkolach,
- opieka pielęgniarstwa w szkołach tylko jednodniowa na kilka godzin.

Promocja zdrowia w powiecie namysłowskim

W 2022 roku główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych ludności i dotyczyły:

- koordynowania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim oraz przedsięwzięć oświatowo - zdrowotnych poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji
- wspierania realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizowanie szkoleń i porad, udostępnianie materiałów, udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej, publikacje w środkach masowego przekazu,

Działania skierowane były do marca do dzieci i młodzieży szkolnej, kadry pedagogicznej, rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, pracowników zakładów pracy oraz społeczności lokalnej. **W wyniku działań oświatowo - zdrowotnych wszelkimi formami działalności objęto 10353 mieszkańców powiatu.**

1. Program dotyczący diety, aktywności fizycznej i zdrowia

„Trzymaj Formę!” –

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program realizowany jest metodą projektu. Edukacją objęto 1149 uczniów

2. Profilaktyka antytytoniowa. Krajowy program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program skierowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, ich rodziców i opiekunów. Główne cele programu to:

- wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy,
- zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.
- W programie uczestniczyło 2 przedszkola, **Liczba dzieci oraz rodziców uczestniczących w realizacji działań programu ogółem 103.**

3. Profilaktyka antytytoniowa. Krajowy program edukacyjny dla uczniów klas IV szkół podstawowych pt: " **Bieg po zdrowie**"

Główne cele programu:

- opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży,
- pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego,
- zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Liczba uczniów oraz rodziców uczestniczących w realizacji programu ogółem :392.

4. Program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HBV i HCV

Program edukacyjny przeznaczony jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest odpowiedzią na wciąż pojawiające się przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy, pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia, podejmowanie działań profilaktycznych a także umożliwiającej rozpoznanie zakażenia i przez to zapobieganie dalszemu rozprzestrzenianiu się.

Kształtowanie zachowań zdrowotnych również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole.

Edukacją objęto 112 uczniów szkół średnich oraz rodziców. Do realizacji programu przystąpiły 3 szkoły średnie.

5. Program edukacyjny dotyczący profilaktyki czerniaka dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu jest zwiększanie świadomości na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry.

Edukacją zostało objętych 106 uczniów .

Profilaktyka HIV/AIDS.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV W ramach programu zrealizowano „Obchody Światowego Dnia AIDS” (1 grudnia).

Kampanie inicjowane przez Krajowe Centrum ds. AIDS (jeśli były realizowane)

4 placówki Służby Zdrowia zrobiły ekspozycje wizualną.

Edukacją bezpośrednią jak i pośrednią objęto 829 osób.

- Odbiorcy edukacji pośredniej - informacja w TV Kablowej VECTRA. Nawiązano współpracę z służbą zdrowia (Poradnia dla Kobiet, Oddział Ginekologiczno - Położniczy, prywatne gabinety ginekologiczno-położnicze).. Rozdano 80 ulotek, 10 plakatów (małe i duże).

7 informacji umieszczonych na str. Internetowych, oraz 1 plansze informacyjne TV Kablowa Vectra

7. Kampania zdrowotna wojewódzka pt. „Bezpieczne wakacje”

Celem programu było podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży

przebywającej w placówkach wypoczynku letniego na terenie województwa opolskiego. Kampania skierowana była do organizatorów wypoczynku letniego, kierowników, wychowawców oraz społeczności lokalnej.

Zasięg interwencji nieprogramowej

- c) edukacja bezpośrednią jak i pośrednią poprzez rozdawnictwo ulotek na temat zatruc pokarmowych, zatruc grzybami ok. 941osób.

8. Pierwsza pomoc przedmedyczna

Wspólnie z prac. opracowano prezentacje multimedialną. Pracownik ds. OPZ wypożyczył nieodpłatnie z Zespołu Szkół Rolniczych w Namysławie FANTOMA, który został wykorzystany podczas prelekcji dla uczniów w 3 szkołach na terenie powiatu. Podczas zajęć wyedukowano 96 uczniów. Działania edukacyjne odbywały się w miesiącach: marzec, maj, czerwiec 2022 r.

9. Program edukacyjny pt. "Ars, czyli jak dbać o miłość"

Opracowano prezentacje multimedialna oraz przeprowadzono prelekcje w szkołach ponadgimnazjalnych, gimnazjalnych na temat profilaktyki uzależnień - w zajęciach edukacyjnych wzięło – 190 uczniów.

11. Kampania EFSA” Wybieraj Bezpieczną Żywność”

Celem kampanii jest uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka.

Konsumenci w Unii Europejskiej należą do najlepiej chronionych i poinformowanych o zagrożeniach w łańcuchu żywnościowym obywateli na świecie. Unijny system bezpieczeństwa żywności wytycza odpowiednie zasady i wymagania dla przedsiębiorców, organów kontrolnych, jak również daje konsumentom prawo do dostępu do wiedzy dotyczącej bezpieczeństwa produkcji, przetwarzania, pakowania, etykietowania i sprzedaży żywności.

Kluczowym przesłaniem kampanii jest zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych i pewnych wyborów żywieniowych.

Akcja edukacyjna była realizowana jesienią. Działania te były skierowane głównie, ale nie jedynie, do rodziców dzieci szkolnych i przedszkolnych – Edukacją objęto 69 rodziców w wieku 25-24 lat.

12. Program edukacyjny pt. „ Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

W zajęciach edukacyjnych udział wzięło - 565 uczniów oraz rodziców.

w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2022 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny na terenie powiatu namysłowskiego wykonywał zadania w szczególności polegające na:

- przeprowadzaniu oględzin obiektów budowlanych, na wniosek inwestorów w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych lub ich części;
- opiniowaniu dokumentacji projektowych dotyczących budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części;
- wydawaniu opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, a w przypadku stwierdzenia potrzeby przeprowadzenia takiej oceny: co do zakresu raportu oddziaływania inwestycji na środowisko;
- wydawaniu opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- wydawaniu opinii sanitarnych do projektów planów zagospodarowania przestrzennego gmin i do projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, uzgadnianiu potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzaniu odpowiedzi z uwagami do zawiadomień o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gmin powiatu namysłowskiego.

W roku 2022 w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Namysłowie, wydano 56 opinii, uzgodnień i stanowisk w tym:

1. uzgodniono 10 dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
2. wydano 11 opinii sanitarnych w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
3. wydano 7 pozytywnych opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia;
4. wydano 1 opinię w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
5. wydano 10 stanowisk dotyczących zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym po dokonaniu oględzin;
6. wydano 9 uzgodnień z zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
7. wydano 8 opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym: 7 opinii dot. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i 1 opinia dot. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wydano 18 decyzji płatniczych za ww. czynności wykonane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Wśród przedsięwzięć zaopiniowanych w 2022 r. mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do ważniejszych należały:

1. Rolniczy Zakład Produkcji Nawozów Organicznych w Bukowiu
2. Rozbudowa zakładu gospodarki odpadami w Namysłowie
3. Rozbudowa fermy trzody chlewnej w Zalesiu
4. Realizacja budowy zespołu zabudowy mieszkaniowej polegającej na budowie łącznie 17 budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z niezbędną infrastrukturą w Ładzy
5. Rozbudowa magazynu zbożowego o halę do przerobu słonecznika w Pągowie.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego w ramach prowadzonych postępowań w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, w szczególności zwracano uwagę na:

- zastosowanie w dokumentacji projektowej odpowiednich rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających negatywny wpływ obiektów na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi;
- wykonanie obiektów budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową i obowiązującymi przepisami;
- właściwą gospodarkę odpadami oraz wodno-ściekową;
- zastosowanie odpowiednich metod zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko;
- przeznaczenie terenów - w ramach opiniowania studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planów zagospodarowania przestrzennego.

w zakresie nadzoru nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych

Realizując zadania Państwowego Powiatowy Inspektor Sanitarny w Namysłowie, w związku prowadzeniem nadzoru nad środkami zastępczymi, informuje iż prowadzone były comiesięczne sprawozdania z:

- bieżącego monitoringu działań w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi,
- działań profilaktycznych oraz innych działań podejmowanych w związku z prowadzonym nadzorem nad środkami zastępczymi,
- wykazu decyzji, o których mowa w art. 27c ust.1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W 2022r. nie były prowadzone żadne postępowanie administracyjne w zakresie nadzoru nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych, w tym nowych substancji psychoaktywnych.

PODSUMOWANIE

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Namysłowie w 2022 roku było tworzenie warunków sprzyjających zachowaniu zdrowia mieszkańców powiatu, poprzez promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki i prekursory narkotyków, zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych przez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Z uwagi na wybuch wojny na Ukrainie, napływ uchodźców z terenów objętych wojną, część działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Namysłowie, skierowana była na zabezpieczenie mieszkańców powiatu namysłowskiego przed zagrożeniem chorobami zawleczonymi, w tym COVID-19, przez osoby uciekające przed wojną.

Z uwagi na utrzymujące się zagrożenie epidemią SARS-CoV-2, wszystkie działania i zadania realizowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Namysłowie, w znacznej mierze skierowane były na zminimalizowanie zachorowań społeczeństwa na COVID-19, bezpieczeństwo w obiektach znajdujących na terenie nadzorowanego powiatu namysłowskiego.

Przedstawiony w tym opracowaniu stan sanitarno-higieniczny powiatu namysłowskiego zawiera dane na dzień 31 grudnia 2022 r., prezentuje stan bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców. Zawarte w poszczególnych rozdziałach oceny i analizy są efektem zaangażowania i pracy pracowników tut. Stacji.

Analiza danych z przeprowadzonych monitoringów, badań elementów środowiska oraz przeprowadzonych kontroli sanitarnych wykazała, że prowadzone planowe i nieplanowane działania zapobiegawcze, naprawcze i informacyjno-edukacyjne przyczyniają się do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu oraz do zwiększenia świadomości i odpowiedzialności mieszkańców w zakresie zdrowia własnego jak i publicznego.